

אדונים נכבדים,

הנדון: עדכון לשיעורי הריבית לפי סעיף 3(י) וסעיף 3(ט) לפקודה – הלוואות לצדדים קשורים

1. שיעורי הריבית לפי סעיף 3(י) וסעיף 3(ט) לפקודה בשנות המס 2011 ו-2012

בתקנות לקביעת שיעור הריבית המינימלית לעניין סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה (להלן "הפקודה"), נקבע מנגנון לעדכון שנתי של שיעור הריבית, בהתאם לשיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים שמפרסם בנק ישראל לפי ההגדרה "שיעור עלות האשראי המרבי" בסעיף 5 לחוק הסדר הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993, שפורסם לאחרונה לפני חודש דצמבר בשנה פלונית. על מנת לעדכן שיעור זה, על שר האוצר לפרסם את שיעור הריבית המעודכן. בתקנות לקביעת שיעור הריבית המינימלית לעניין סעיף 3(י) לפקודה נקבע מנגנון דומה, אך שיעור הריבית הינו 75% מ"שיעור עלות האשראי המרבי".

בקובץ התקנות 7093 מיום 23 בפברואר 2012 פורסמו הודעות שר האוצר לגבי שיעורי הריבית השנתיים המינימליים לעניין סעיף 3(י) ולעניין סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה כדלקמן:

שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) בשנת 2011 – 3.8%
שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) בשנת 2012 – 4.68%
שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) בשנת 2012 – 6.24%

לגבי שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) בשנת 2011, כמו גם לגבי הלוואות לעובדים בסכומים נמוכים (לגביהן שיעור הריבית הינו שיעור עליית המדד), ראה בהמשך חוזר זה.

בחוזר זה, נפרט את שינויי החקיקה הרבים שחלו בשנים האחרונות לגבי הסעיפים הנ"ל.

2. רשימת שינויי החקיקה שחלו בשנים האחרונות לגבי סעיפים 3(י) ו-3(ט) לפקודה והתקנות שהותקנו מכוחם

סעיפים 3(ט) ו-3(י) לפקודה העוסקים בעיקר בהלוואות לצדדים קשורים.

בשנים האחרונות תוקנו סעיפים אלו מספר פעמים, כמו גם התקנות לקביעת שיעור הריבית כדלקמן:

- תיקון 164 לפקודה מיום 6 במרץ 2008 (ס"ח 2136) – החלפת סעיף 3(י) לפקודה בנוסח חדש החל מיום 1 בינואר 2008.
- תיקון מיום 17 בספטמבר 2009 (ק"ת 6813) לתקנות לקביעת שיעור ריבית מינימאלי לעניין סעיף 3(י) החל מיום 1 באוקטובר 2009.
- עדכון מיום 19 באפריל 2010 (ילקוט הפרסומים 6078) לגבי שיעור הריבית המינימאלי לעניין סעיף 3(י) החל מיום 1 בינואר 2010.

- תיקון 185 לפקודה מיום 11 באוגוסט 2011 (ס"ח 2312) – תיקון סעיפים 3(ט)+3(י) בתחולה רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2008 לגבי חלק מהתיקונים.
- תיקון התקנות לקביעת שיעור הריבית המינימלי לעניין סעיף 3(ט) (ק"ת 7045) – החל מיום 2.12.2011.
- עדכון מיום 23 בפברואר 2012 (ק"ת 7093) לגבי שיעור הריבית המינימאלי לעניין סעיף 3(י) לגבי שנת 2011 ולגבי שנת 2012, ולעניין סעיף 3(ט) לגבי שנת 2012.

3. תיקון סעיף 3(ט) לפקודה

הוראות הסעיף ערב תיקון 185 לפקודה מיום 11 באוגוסט 2011

סעיף 3(ט) לפקודת מס הכנסה קובע, בין היתר, כי אדם שקיבל הלוואה בלא ריבית או בריבית בשיעור נמוך משיעור הריבית שקבע לעניין זה שר האוצר, יראו את הפרש הריבית:

- (א) כהכנסת עבודה, כאשר ההלוואה ניתנה בקשר ליחסי עובד-מעביד;
- (ב) כהכנסה ממתן שירותים, לפי סעיף 1(2) לפקודה, כשההלוואה ניתנה לאדם ממי שהוא מספק לו שירותים (זולת אם הוכיח שניתנה ללא קשר עם השירותים שסיפק);
- (ג) כהכנסה לפי סעיף 4(2) לפקודה, זאת כאשר ההלוואה אינה נופלת בגדר שני המקרים לעיל ואשר קיבל אותה בעל שליטה, או קרובו, מחברה שבשליטתו.

"הלוואה" מוגדרת בסעיף 3(ט) – "לרבות כל חוב" ו"ריבית" מוגדרת "לרבות הפרשי הצמדה".

תיקון 185 לפקודה קובע

(1) **צמצום תחולת הסעיף.** הגדרת "הלוואה" לא תכלול (בתחולה רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2008):

(א) עסקה בינלאומית כמשמעותה בסעיף 85 לפקודה.

יצוין כי קביעה זו היא קביעה מבהירה, שכן סעיף 85 לפקודה הינו חקיקה ספציפית לגבי עסקאות בינלאומיות וחקיקה מאוחרת לעומת סעיף 3(ט) לפקודה;

(ב) הלוואה שניתנה עד ליום 5 במרס 2008 (מועד פרסומו של החוק לביטול חוק התיאומים בשל אינפלציה, להלן: "**חוק התיאומים**") שהיתה נכס קבוע בידי המלווה לפי חוק התיאומים ביום 31 בדצמבר 2007, או שהיתה נכס קבוע בידי המלווה במועד החל בתקופה שמיום 1 בינואר 2008 עד יום 5 במרס 2008 (להלן: "**תקופת הביניים**"), אילו הוראות חוק התיאומים היו חלות לגבי אותה תקופה. הכוונה היא לשטרי הון ואג"ח שהנפיק חבר בני אדם אחר, שהוגדרו כנכס קבוע לעניין חוק התיאומים (דהיינו, שהונפקו לתקופה של שנה אחת לפחות והריבית השנתית עליהם אינה עולה על 30% משיעור עליית המדד בשנת המס).

(2) הוראות סעיף 3(ט)(1)(ג), המתייחסות לזכות או הלוואה שקיבל בעל שליטה או קרובו מחברה בשליטתו **לא יחולו על הלוואה שקיבל בעל שליטה שהוא חבר בני אדם** שאינו חברה משפחתית או חברה שקופה. בכך הושם קץ לאי הבהירות שהיתה עד כה לתחולת הסעיף במצב של הלוואה כזו (הלוואה מחברה מוחזקת לחברה המחזיקה בה) ועל כן יחול סעיף 3(י). לתיקון סעיף זה לא נקבעה תחולה ספציפית ועל כן תחילתו לכאורה רק מיום הפרסום ברשומות.¹

¹ נציין, כי קיימת דיעה שמדובר בתיקון מבהיר בלבד ועל כן תחילתו עוד קודם ליום הפרסום.

4. תיקון התקנות לקביעת שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) לפקודה החל מיום 2 בדצמבר 2011

4.1 תיקון שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) לפי בסיס נומינלי

תקנות מס הכנסה לקביעת שיעור הריבית המינימלי לפי סעיף 3(ט) לפקודה קבעו ערב התיקון שהשיעור יהיה הצמדה למדד+4% ריבית לשנה.

לגבי הלוואות שניתנו לעובד ממעביד שאינו חבר בני אדם שהעובד הוא בעל שליטה בו, שיעור הריבית לעניין הסעיף הוא שיעור עליית המדד ובלבד שיתרת קרן הלוואה בתקופת הזקיפה אינו עולה על 7,320 ₪ (מעודכן לשנת 2011) (להלן – "הלוואות נמוכות").

התיקון קובע ששיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) לפקודה יהיה 5.24% לשנה (נומינלי). לגבי הלוואות הנמוכות לא יחול שינוי ושיעור הריבית לגביהן ימשיך להיות הצמדה למדד בלבד.

תחילה ותחולת התיקון: תחילתו של התיקון הינו 30 יום מיום הפרסום (2 בנובמבר 2011) ועל כן הוא נכנס לתוקף ביום 2 בדצמבר 2011. לגבי הלוואה שהתקבלה לפני יום התחילה, יראו את יום התחילה כתחילת תקופת הזקיפה (ראו הגדרה להלן) לעניין יתרת הלוואה הקיימת ביום התחילה.

"תקופת זקיפה" –

(א) אצל מי שהפרש הריבית הינו הכנסת עבודה – כל חודש בתקופה שבין יום קבלת הלוואה לבין יום גמר פרעון יתרת קרן הלוואה.

(ב) אצל מי שהפרש הריבית הינו הכנסה לפי סעיף 1(2) או 4(2) לפקודה – כל שנת מס, או חלק ממנה, שבין יום קבלת הלוואה לבין יום גמר פרעון יתרת קרן הלוואה.

הערות

(א) שיעור הריבית החדש של 5.24% אינו קבוע והוא יעודכן מידי שנה, בהתאם לשיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד הניתן לציבור על ידי הבנקים שמפרסם בנק ישראל לפי ההגדרה "שיעור עלות האשראי המרבי" בסעיף 5 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993, שפורסם לאחרונה לפני חודש דצמבר בשנה פלונית. על מנת לעדכן שיעור זה, על שר האוצר לפרסם את שיעור הריבית המעודכן. **לפיכך, שיעור הריבית של 5.24% יהיה בתוקף לחודש אחד בלבד (דצמבר 2011) ואז עודכן שוב לגבי שנת 2012 (ראה בהמשך).**

(ב) גם לאחר התיקון שוררת אי בהירות האם השיעור לפי סעיף 3(ט) כולל את שיעור המע"מ או שיש להוסיף מע"מ על שיעור זה.

4.2 עדכון שיעור הריבית לעניין סעיף 3(ט) בשנת 2012

על פי המנגנון לעדכון שיעור הריבית המינימלית לעניין סעיף 3(ט) שהוסבר לעיל, נקבע ששיעור הריבית **בשנת 2012** יהיה **6.24%**.

לגבי הלוואות שניתנו לעובד (ממעביד שאינו חבר בני אדם שהעובד הוא בעל שליטה בו), כאשר יתרת קרן הלוואה אינה עולה על 7,560 ₪ (סכום מעודכן לשנת 2012), שיעור הריבית לעניין הסעיף הינו שיעור עליית המדד.

5. תיקון סעיף 3(י) לפקודה

5.1 החלפת סעיף 3(י) לפקודה בנוסח חדש במסגרת תיקון 164 לפקודה החל מיום 1 בינואר 2008

על רקע הגבלת תחולתו של חוק התיאומים לתום שנת המס 2007 ומטעמים נוספים, תוקנו הוראות סעיף 3(י) לפקודה בתוקף מיום 1 בינואר 2008 (במסגרת תיקון 164 לפקודה מיום 6 במרס 2008).

סעיף 3(י) לפקודה קובע, שאם ניתנת הלוואה ללא ריבית או בריבית נמוכה משיעור שנקבע בתקנות, יראו את הפרש הריבית **כהכנסה בידי נותן הלוואה**.

סעיף 3(י) לפקודה הוחלף בנוסח חדש. עיקרי השינויים לעומת הנוסח הישן:

(א) עד לתיקון נקבע שהסעיף חל על כל אדם (לרבות חבר בני אדם) שנתן הלוואה שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו לגבי הכנסה שלגביה היו חייבים לנהל פנקסים לפי שיטת החשבונאות הכפולה או שהוראות פרק ב' לחוק התיאומים חלים בקביעתה. התיקון השמיט כמובן את ההתייחסות לחוק התיאומים והחיל את הסעיף לגבי כל חבר בני אדם שנתן הלוואה, ללא כל קשר אם חלה עליו חובת ניהול פנקסים בשיטה הכפולה. נציין שבתיקון 185 נוספה פסקה (12) הקובעת שסעיף 3(י) לא יחול על הלוואה שנתן אדם עד ליום 31 בדצמבר 2007 שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו לגבי הכנסה שלגביה לא היו חייבים לנהל פנקסים לפי שיטת החשבונאות הכפולה, והוראות פרק ב' לחוק התיאומים בשל אינפלציה לא חלו בקביעתה.²

(ב) הפרש הריבית – נחשב ערב התיקון להכנסה מיוחדת החייבת במס בשיעור של 40%, ללא כל זכות לפטור, לניכוי או לקיזוז כלשהם בשל המס.

התיקון קבע, שהפרש הריבית ייחשב כהכנסה לפי סעיף 4(2) לפקודה (הכנסת ריבית) בידי נותן הלוואה, ואין כל מגבלה לגבי פטור, ניכוי או קיזוז כנגד הכנסה זו (מלבד המגבלות הרגילות שבפקודה החלות על קיזוז כנגד הכנסה מריבית לפי סעיף 4(2), כגון איסור על קיזוז הפסדים עסקיים מועברים כנגד הכנסה זו). גם שיעור המס המיוחד של 40% בוטל ועל כן הפרש הריבית יהיה חייב במס חברות רגיל.

(ג) בוטלה הקביעה שקבעה שמקבל הלוואה שחל עליה סעיף 3(י), לא יהא זכאי לפטור, ניכוי או קיזוז כלשהם בשל המס שחל על נותן הלוואה.

(ד) בוטל הסייג שהיה ערב התיקון, לתחולת סעיף 3(י) על הלוואה שעל פי חוק התיאומים, היא נכס קבוע בידי המלווה.

(ה) בתיקון נקבע שהסעיף לא יחול גם על המקרים הבאים:

- הלוואה שהיא עסקה בינלאומית כמשמעותה בסעיף 85א³;
- הלוואה שאינה צמודה למדד כלשהו ואינה נושאת ריבית או תשואה כלשהי, שנתן חבר בני אדם לחבר בני אדם שבשליטתו⁴ כנגד שטר הון שהונפק לתקופה של חמש שנים לפחות, ובלבד שהלוואה אינה ניתנת לפירעון לפני תום התקופה האמורה והפירעון נדחה בפני התחייבויות אחרות וקודם רק לחלוקת עודפי הרכוש בפירוק (להלן – "פסקה 10");

² הוספת פסקה זו נועדה לתקן עיוות שנוצר בתיקון 164 לפקודה (שחוקק במקביל לביטולו של חוק התיאומים) ובו נקבע שסעיף 3(י) לפקודה יוחל גם על כל חבר בני אדם שנתן הלוואה. כתוצאה מכך, הסעיף החל לחול גם על חבר בני אדם שאינו חייב לנהל ספרים בשיטה הכפולה, כגון חברת החזקה שנתנה הלוואה ללא ריבית ועד לאותו מועד (31.12.2007), סעיף 3(י) לא הוחל לגביה.

³ יצויין שבהודעת רשות המיסים מיום 10 במרץ 2008, נאמר, שסעיף 85 המחייב לבצע עסקאות בינלאומיות בין צדדים קשורים על פי תנאי שוק, לא יוחל עד תום שנת המס 2007 על שטרי הון שנחשבו כנכס קבוע בידי המלווה.

⁴ "שליטה" – 25% לפחות מכח ההצבעה או מהזכות לרווחים, במישרין או בעקיפין, ביום אחד לפחות בשנת המס.

- שטרי הון ואגרות חוב שהנפיק חבר בני אדם אחר, בתנאים הקבועים בפסקה (5) שבהגדרה "נכסים קבועים" שבתוספת ב' לחוק התיאומים⁵ ושהיו נכס קבוע בידי נותן ההלוואה ביום 31 בדצמבר 2007; בתיקון 185 לפקודה נקבע שסעיף 3(ו) לא יחול גם על הלוואות ללא ריבית, דהיינו שטר הון או איגרת חוב, שניתנו בתקופת הביניים (1 בינואר 2008 עד 5 במרץ 2008) עד לביטולו של חוק התיאומים⁶. הגדרה זו תוקנה רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2008.

5.2 תיקון 185 לפקודה

בתיקון נקבע:

(א) **צמצום תחולת הסעיף כך שיחול רק לגבי "יחסים מיוחדים"**. ההנחה היא כי אדם לא נותן הלוואה ללא ריבית או בשיעור ריבית הנמוך משיעור הריבית הנהוג בשוק, אלא אם כן מתקיימים יחסים מיוחדים בין נותן ההלוואה למקבל ההלוואה. לפיכך נקבע בתיקון, שהוראות סעיף 3(ו) לפקודה יחולו רק על מתן הלוואה בין צדדים שמתקיימים ביניהם "יחסים מיוחדים".

לעניין זה הוגדרו "יחסים מיוחדים" כך: "לרבות יחסים שבין אדם לקרובו, וכן שליטה של צד אחד להלוואה במשנהו, או שליטה של אדם אחד בצדדים להלוואה, במישרין או בעקיפין, לב או יחד עם אחר".

לעניין זה תוקנה הגדרת "שליטה" כ"החזקה של 5%⁷ או יותר במישרין או בעקיפין, באחד או יותר מאמצעי השליטה, ביום אחד בשנת המס, בחבר-בני-אדם אחר" ולעניין פסקה (10) להגדרה "הלוואה" – החזקה ב-25% לפחות.

כלומר, השינוי בהגדרת "שליטה" כאמור לעיל, לא יחול על הלוואה שחלה עליה פסקה (10), לגביה תמשיך לחול הגדרת השליטה בנוסחה ערב התיקון, דהיינו, 25% לפחות מכוח ההצבעה או מזכות לרווחים, במישרין או בעקיפין, ביום אחד לפחות בשנת המס.

(ב) התיקון מצמצם את הגדרת ההלוואה תוך ביטול חלק מסוגי ההלוואות בהגדרה הקיימת, למשל חוב מס או הלוואה שנתן מוסד כספי במהלך העסקים הרגיל, שכן אין מדובר בהלוואה בין צדדים שיש ביניהם יחסים מיוחדים.

(ג) סעיף 3(ו) לא יחול גם על הלוואות ללא ריבית, דהיינו שטר הון או איגרת חוב, שניתן בתקופת הביניים (1 בינואר 2008 עד 5 במרץ 2008) עד לביטולו של חוק התיאומים⁸. הגדרה זו תוקנה רטרואקטיבית מיום 1 בינואר 2008.

(ד) נוספה פסקה (12) הקובעת שסעיף 3(ו) לא יחול על הלוואה שנתן אדם עד ליום 31 בדצמבר 2007 שנרשמה בפנקסי חשבונות שנוהלו לגבי הכנסה שלגביה לא היו חייבים לנהל פנקסים לפי שיטת החשבונאות הכפולה, והוראות פרק ב' לחוק התיאומים בשל אינפלציה לא חלו בקביעתה (ראה הסבר בהערת שוליים לעיל).

תחולת תיקון 185 לגבי סעיף 3(ו) הינה מיום הפרסום ברשומות (11 באוגוסט 2011), פרט לגבי התיקון על הלוואות ללא ריבית שניתנו בתקופת הביניים (ראה לעיל).

⁵ שטרי הון ואגרות חוב שהונפקו לתקופה של שנה אחת לפחות, והריבית השנתית עליהם אינה עולה על 30% משיעור עליית המדד בשנת המס.

⁶ ראה הסבר לגבי סעיף 3(ט) לעיל.

⁷ נציין שבניגוד למוצע בהצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 180), התשע"א-2010, בה הוצע לקבוע את אחוז האחזקה להגדרת "שליטה" ב-10% או יותר, בחוק הסופי נקבע אחוז החזקה מחמיר יותר של 5%.

⁸ ראה הסבר לגבי סעיף 3(ט) לעיל.

6. תיקון התקנות לקביעת שיעור ריבית מינימלי לענין סעיף 3(י)

ביום 17 בספטמבר 2009 פורסם בקובץ התקנות 6813, תיקון לתקנות מס הכנסה (קביעת שיעור ריבית לענין סעיף 3(י)), התשמ"ו-1986 (להלן – "התקנות"), בנוגע לשיעור הריבית המינימאלי שיחול על נותן הלוואה, אשר חלות לגביה הוראות סעיף 3(י) לפקודה. התיקון חל על הלוואה שניתנה ביום 1 באוקטובר 2009 (להלן – "יום התחילה") ואילך. התיקון הבחין בין ההוראות הקבועות החלות על הלוואה שניתנה ביום 1 באוקטובר 2009 ואילך לבין הוראות מעבר ביחס להלוואה ישנה שניתנה לפני יום התחילה. תוקף הוראות המעבר הסתיים לכל המאוחר עד ליום 31 בדצמבר 2010 ועל כן הן אינן רלוונטיות יותר בשנת המס 2011 (פרט למי שיש לו שנת מס מיוחדת) ואילך.

להלן פירוט להוראות הקבועות בתקנות:

6.1 במקרה הרגיל – ריבית נומינלית של 3.3% * לשנה

* שיעור הריבית המינימאלי לענין סעיף 3(י) לפקודה שנקבע בתיקון לעיל – 3.3% לשנה (הפרשי הצמדה למדד אינם רלוונטיים יותר). נקבע, ששיעור ריבית זה יתעדכן מידי שנת מס ויעמוד על 75% משיעור העלות הכוללת הממוצעת לאשראי הלא צמוד, הניתן על ידי הבנקים, כפי שיפורסם על ידי בנק ישראל בסמוך לפני חודש דצמבר של שנת המס הקודמת. על פי התקנות, שר האוצר צריך לפרסם ברשומות את שיעור הריבית המעודכן.

שיעור זה לא יחול במקרה של מתן הלוואה שמומנה מהלוואה שנתקבלה בתנאים זהים או במקרה של הלוואה במטבע חוץ (ראה בסעיפים הבאים).

עדכון שיעור הריבית

בילקוט הפרסומים 6078 מיום 19 באפריל 2010, פרסם שר האוצר ששיעור הריבית המינימאלי לשנת 2010 יהיה 3% (במקום 3.3% שנקבע בתיקון, שיעור ריבית שהיה בתוקף לתקופה 1 באוקטובר 2009 עד 31 בדצמבר 2009).

בקובץ התקנות 7093 מיום 23 בפברואר 2012 פורסמו הודעות שר האוצר לגבי שיעורי הריבית השנתיים המינימאליים לענין סעיף 3(י) כדלקמן:

שיעור הריבית בשנת 2011 – 3.8%
שיעור הריבית בשנת 2012 – 4.68%

6.2 ההלוואה שניתנה על ידי הנישום, מומנה באמצעות הלוואה אחרת בתנאים זהים

על מנת להקל על נישומים היכולים לקבל מצד ג' הלוואה זולה ולהעניקה בתנאים זהים לצד קשור (להלן – "הלוואה בתנאים זהים"), נקבע, כי בהתקיים התנאים המצטברים הבאים, המלווה ימורה על הריבית שקיבל בפועל (הריבית הנקובה בהלוואה שנתן) ולא על הריבית הרגילה הנקובה בתקנות:

- (1) ההלוואה לא נתקבלה "מקרוב" (כהגדרתו בסעיף 88 לפקודה);
- (2) סכום ההלוואה שנתקבלה על ידי הנישום שווה או עולה על סכום ההלוואה שניתנה על ידו ושלגביה חלות הוראות סעיף 3(י) לפקודה;
- (3) תנאי ההלוואה, שניתנה על ידי הנישום, שעניינם מועדי הסילוק של הקרן ושל הריבית, ושיעור הריבית החל עליה, זהים לתנאי ההלוואה שקיבל⁹;
- (4) ההלוואה נתקבלה על ידי הנישום בסמוך למועד מתן ההלוואה – דהיינו 14 ימים או פחות לפני או אחרי יום מתן ההלוואה על ידו.

⁹ חל גם במקרה שההלוואה שנתן וההלוואה שקיבל ניתנו באותו מטבע חוץ.

6.3 ההלוואה שנתן הנישום, ניתנה במטבע חוץ (ולא מתקיימים התנאים של הלוואה בתנאים זהים)

לעניין זה, "מטבע חוץ" מוגדר כ: דולר של ארה"ב; דולר קנדי; דולר אוסטרלי; אירו; לירה שטרלינג; פרנק שוויצרי; רנד דרום אפריקני; ין יפני.

שיעור הריבית המינימאלי לעניין סעיף 3(ג) לפקודה יהא שיעור השינוי בשער החליפין של אותו מטבע חוץ בתוספת ריבית (בלתי צמודה) בשיעור של 3% לשנה¹⁰. אפשרות זו נקבעה על מנת להקל על הלוואות שניתנו במט"ח ולמנוע חשיפה מטבעית של המלווה.

יודגש – האמור לעיל, חל רק על הלוואות שניתנו במטבע חוץ ולא על הלוואות שקליות הצמודות לשער החליפין של מטבע חוץ (לגבי האחרונות יחול שיעור הריבית הנומינלי של 4.68% לשנה (בשנת 2012) או שיעור הריבית הנקוב בהלוואה שניתנה, לפי העניין, כמפורט בסעיפים 6.1 ו-6.2 לעיל).

6.4 לנוחיותכם, ריכזנו בטבלה את שיעורי הריבית המינימאליים לפי סעיף 3(ג):

שיעור הריבית המינימאלי השנתי	סוג ההלוואה
4.68% בשנת 2012	הלוואה שקלית (לרבות הלוואה שקלית הצמודה לשער החליפין של מטבע חוץ, אך למעט הלוואות מהסוגים המפורטים להלן)
3.8% בשנת 2011	הלוואה שניתנה מומנה באמצעות הלוואה בתנאים זהים
שיעור הריבית (לרבות הפרשי הצמדה) שנושאת ההלוואה, שקיבל הנישום המלווה כאמור.	הלוואה שניתנה במטבע חוץ (למעט אם היא מומנה באמצעות הלוואה בתנאים זהים)
שיעור השינוי בשער החליפין של מטבע החוץ, שבו ניתנה ההלוואה, בתוספת ריבית (בלתי צמודה) בשיעור של 3% לשנה.	

6.5 הוראות מעבר שתוקפן המכסימלי הינו 31 בדצמבר 2010 – הלוואה שניתנה לפני 1 באוקטובר 2009 ("הלוואה ישנה") -

לגבי הלוואות, שניתנו על ידי הנישום לפני יום התחילה (1 באוקטובר 2009) ואשר חלות עליהן הוראות סעיף 3(ג) לפקודה, יחול שיעור ריבית מינימאלי לעניין סעיף 3(ג) לפקודה, כמפורט להלן:

לגבי הלוואה שניתנה למי שחלו עליו ביום 31 בדצמבר 2007 הוראות פרק ב' לחוק התיאומים –

שיעור הריבית המינימאלי לעניין סעיף 3(ג) לפקודה, שיחול עד וכולל ליום 31 בדצמבר 2010, ימשיך להיות (כפי שהיה עד ליום 31 בדצמבר 2007) שיעור עליית מדד המחירים לצרכן¹¹, ולא שיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתוספת ריבית בשיעור של 4% לשנה, על אף שהלווה אינו מיישם עוד הוראות אלה החל משנת המס 2008.

החל מיום 1 בינואר 2011 (באם ההלוואה טרם נפרעה) יחול שיעור הריבית הרגיל כנוסחו לאחר התיקון- ראה סעיף 6.1 לעיל.

¹⁰ במקרה של הלוואה במטבע חוץ, שיעור הריבית של 3% הינו קבוע ולא נקבע לו מנגנון עדכון.
¹¹ אם מדובר בהלוואה, שמומנה באמצעות הלוואה הצמודה לשער החליפין של הדולר של ארה"ב – שיעור עליית שער החליפין של הדולר של ארה"ב.

לאחר הלוואה שניתנה למי שלא חלו עליו ביום 31 בדצמבר 2007 הוראות פרק ב' לחוק התיאומים –

שיעור הריבית לעניין סעיף 3(י) **עד ליום 30 בספטמבר 2009** יהיה השיעור שחל קודם לכן, דהיינו הצמדה למדד המחירים לצרכן בתוספת ריבית שנתית של 4%¹²

החל מיום 1 באוקטובר 2009 (באם ההלוואה טרם נפרעה) יחול שיעור הריבית הרגיל כנוסחו לאחר התיקון – ראה סעיף 6.1 לעיל.

בכבוד רב,

קרלמן – רואי חשבון

¹² אם מדובר בהלוואה, שמומנה באמצעות הלוואה הצמודה לשער החליפין של הדולר של ארה"ב – שיעור עליית שער החליפין של הדולר של ארה"ב בתוספת ריבית בשיעור של 4% לשנה.